

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/829/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111204142
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2111204142.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v právnej veci navrhovateľa: P. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. Q. XXX/XX, W., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Hlavná č. 6, Šaľa, IČO: 47 241 543, proti odporcovi: Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. S. XX, I., zastúpeného spoločnosťou: HALADA advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 21, Trnava, IČO: 36 669 661, o vydanie bezdôvodného obohatenia 10.450,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 17C/72/2011-170 zo dňa 08.10.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 2.336,58 Eur k rukám právneho zástupcu odporcu do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil a použitím ust. § 39, § 40a, § 49a, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 a 2 a 3 Občianskeho zákonníka (OZ) a § 261 ods. 1 a 2, § 344, § 409 ods. 1 a § 446 Obchodného zákonníka (ObchZ) a v časti o náhrade trov konania s použitím § 142 ods. 1 O.s.p. Vecne argumentoval tým, že navrhovateľ sa návrhom, doručeným súdu dňa 22.02.2011 domáhal, aby súd zaviazal odporcov 1 a 2 (pôvodný odporca 2: Q. I.) spoločne a nerozdielne na zaplatenie mu istiny 10.450,- Eur s 9% úrokom z omeškania od podania návrhu do zaplatenia a na náhradu mu trov konania. V návrhu uviedol, že medzi odporcom a navrhovateľom bola uzavretá dňa 24.02.2009 Zmluva o kúpe motorového vozidla, na základe ktorej sa odporca zaviazal ako predávajúci previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu JEEP CHEROKEE, rok výroby 2003, č. podvozku 1J8G2E8A14Y100322, modrej farby na navrhovateľa a tento sa zaviazal uhradiť kúpnu cenu vo výške 10.450,- Eur, ktorú navrhovateľ v celosti uhradil pri podpise zmluvy. V čl. I., predmet kúpnej zmluvy odporca ako predávajúci prehlásil, že je výlučným vlastníkom motorového vozidla, že na vozidle nie je zriadené záložné právo a ani nič, podobné, čo by bránilo okamžitému voľnému predaju predmetného vozidla a zároveň v čl. III. ods. 5 tejto zmluvy tiež vyhlásil, že si je plne vedomý vážnosti svojho prehlásenia uvedeného v čl. I. a v prípade zatajenia skutočnosti brániacich voľnému predaju predmetného vozidla, bude znášať všetky právne a finančné dôsledky z tohto činu plynúce. Motorové vozidlo bolo za účelom jeho predaja vystavené v autobazáre DePas, s.r.o., kde si ho navrhovateľ vybral a kúpnu zmluvu v zastúpení odporcu podpísal Q. I. (predtým ako odporca 2), ktorý je vedúcim odštepného závodu tejto spoločnosti a ktorý od navrhovateľa prevzal kúpnu cenu. Navrhovateľ následne previedol toto motorové vozidlo na W. X., ktorá ho previedla na P. W. a dňa 20.08.2010 bolo mu ako súčasnému vlastníkovi predmetné motorové vozidlo odobraté orgánmi činnými v trestnom konaní - ORPZ v Pezinku, pretože je podozrenie, že toto motorové vozidlo pochádza z trestnej činnosti. Z tohto dôvodu si uplatnil vrátenie zaplatenej kúpnej ceny ako bezdôvodné obohatenie.

Súd najprv rozsudkom zo dňa 28.06.2012, č.k. 17C/72/2011-118 návrh zamietol (a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 1 náhradu trov konania a odporcovi 2 náhradu trov konania nepriznal), ktorý rozsudok bol napadnutý odvolaním navrhovateľa. Krajský súd v Trnave rozsudkom zo dňa 11.12.2013, č.k. 24Co/454/2012-145 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k odporcovi 2 včítane

rozhodnutia o náhrade trov konania voči nemu potvrdil a vo vzťahu k odporcovi 1 včítane rozhodnutia o náhrade trov konania napadnutý rozsudok zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Takže rozsudok sa stal voči odporcovi 2 právoplatný dňom 30.01.2014 a preto súd v tomto rozsudku označuje na strane odporcov len odporcu 1.

Z vykonaného dokazovania potom vyvodil, že podľa Zmluvy o kúpe motorového vozidla, zo dňa 24.02.2009, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom, predávajúci - odporca vyhlásil, že je výlučným vlastníkom motorového vozidla, na ktorom nie je záložné právo, ani nič podobné čo by bránilo okamžitému voľnému predaju motorového vozidla JEEP CHEROKEE, č. podvozku 1J8G2E8A14Y100322, ev.č. TT 455 DG a kupujúci - navrhovateľ sa zaviazal ku dňu podpisu tejto zmluvy prevziať vozidlo a zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu 10.450,- Eur, pričom kupujúci si vozidlo riadne prezrel, bol na skúšobnej jazde a zistil závady na motorovom vozidle - opravovanú karosériu. Podľa článku III. bode 4 bolo dohodnuté, že vzťahy medzi zmluvnými stranami, ktoré zmluva bližšie neupravuje, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.

Súd sa najprv vysporiadal s otázkou, či kúpna zmluva o kúpe motorového vozidla uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom dňa 24.02.2009 je platným právnym úkonom, nakoľko nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia navrhovateľ odvodzuje práve od tvrdenej neplatnosti tohto právneho úkonu. Súd si túto otázku vyriešil v rámci predbežnej otázky a zaujal názor, že posudzovaná kúpna zmluva bola uzatvorená podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, nakoľko podľa článku III. bod 4 sa zmluvné strany dohodli, že ich záväzkový vzťah sa spravuje Obchodným zákonníkom. Dohoda o voľbe práva vyžaduje len písomnú formu, pokiaľ nejde o vzťahy uvedené v § 261 Obchodného zákonníka, čo je v danej posudzovanej veci splnené. Nie je potrebné, aby v nej bolo odkázané na relevantné ustanovenia Obchodného zákonníka. Môže byť formulovaná ako osobitné ustanovenie zmluvy, pričom interpretácia obsahu dohody, výklad prejavu vôle zmluvných strán v prípade pochybností musí zodpovedať pravidlám vyjadreným v § 35 Občianskeho zákonníka. Súd nemal pochybnosti, žeby zmluvné strany nechceli uzavrieť zmluvu podľa Obchodného zákonníka. V okamžiku uzavierania zmluvy bola podľa názoru súdu skutočná vôľa strán uzatvoriť túto zmluvu podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, čo nie je ani v rozpore s jazykovým vyjadrením v článku III. bod 4 uzavretej kúpnej zmluvy.

Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 27.01.2009, sp. zn. 32Cdo/2982/2008, podľa ktorého dohoda podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorej si strany môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa riadi Obchodným zákonníkom, sa musí vzťahovať na celý záväzkový vzťah, nie iba na veci zmluvou neupravené a preto na celú posudzovanú kúpnu zmluvu zo dňa 24.02.2009 aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka (nielen na vzťahy ňou neupravené) vrátane ustanovenia § 446 Obchodného zákonníka, ktoré umožňuje dobromyseľnému nadobúdateľovi nadobudnúť vlastnícke právo aj od nevlastníka (ide o prelomenie všeobecne platnej právnej zásady, že nikto nemôže na druhého previesť viac práva ako má sám) neskúmajúc, či odporca bol alebo nebol vlastníkom hnutelnej veci pri jej prevode. Podľa názoru súdu nebolo pochyb o tom, že navrhovateľ bol dobromyseľný v tom, že odporca je vlastníkom predmetného motorového vozidla (sám uviedol, že nevedel, že odporca nie je vlastníkom a teda nie je oprávnený s motorovým vozidlom nakladať za účelom jeho predaja). Posudzovaná zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti v zmysle Obchodného zákonníka (t.j. určenie zmluvných strán, určenie predmetu kúpy, záväzok predávajúceho dodať predmet kúpy kupujúcemu a previesť na neho vlastnícke právo k predmetu kúpy a záväzok kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu). Pokiaľ sa navrhovateľ domáha neplatnosti kúpnej zmluvy v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (absolútna neplatnosť), tak súd nezistil, žeby táto kúpna zmluva svojim obsahom alebo účelom odporovala zákonu alebo ho obchádzala alebo sa priečila dobrým mravom. Vyslovil názor, že navrhovateľ sa zrejme domáha relatívnej neplatnosti a to z dôvodu uvedeného v § 49a Občianskeho zákonníka (neplatnosť právneho úkonu pre omyl). Omyl môže vyvolať nepriaznivé právne následky len za podmienky, že sa na omyle podieľal druhý účastník právneho úkonu. Navrhovateľ v tomto smere nijakým spôsobom nepreukázal, žeby odporca (druhý účastník zmluvy) omyl konajúceho (navrhovateľa) priamo vyvolal (že je vlastníkom vozidla) alebo o ňom, hoci ho sám nevyvolal, so zreteľom na všetky okolnosti musel vedieť. Pokiaľ ide o odstúpenie od zmluvy uviedol, že tu navrhovateľ popiera samotné tvrdenia v návrhu o neplatnosti kúpnej zmluvy, nakoľko podľa názoru súdu účastník zmluvy môže odstúpiť len od platnej zmluvy. Keďže súd má za to, že kúpna zmluva je platná, posudzoval ďalej odstúpenie od zmluvy zo dňa 03.05.2012, ktoré doručil navrhovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne právnemu zástupcovi odporcu na pojednávaní konanom 03.05.2012. Právna úprava odstúpenia od zmluvy v Obchodnom zákonníku je komplexnou, a preto ustanovenia Občianskeho zákonníka sa nepoužijú. Keďže podľa § 344 Obchodného zákonníka možno od zmluvy odstúpiť len v prípadoch tam uvedených, súd zistil, že k odstúpeniu od kúpnej zmluvy uzavretej dňa 24.02.2009 platnej

nedošlo. Táto zmluva a ani zákon neumožňuje odstúpiť od zmluvy z dôvodu, že neskoršiemu vlastníkovi motorového vozidla, bolo toto odobraté orgánmi činnými v trestnom konaní.

Z uvedeného uzavrel, že navrhovateľ sa nemôže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia z titulu neplatnej kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009 v zmysle § 451, § 457 Občianskeho zákonníka, nakoľko súd došiel k záveru o platnosti tejto zmluvy a zároveň neplatnosti odstúpenia od nej. Odporca tak nie je povinný vydať kúpnu cenu navrhovateľovi, preto súd návrh v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na tieto závery súdu, tento sa ďalej nezaoberal otázkou, či požadovaná suma a úroky z omeškania sú oprávnené, resp. by boli oprávnené v prípade neplatnej kúpnej zmluvy. Záverom uviedol, že dôsledkom plnenia z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je povinnosť účastníkov zmluvy vrátiť si navzájom všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán) ako výslovne stanovuje § 457 Občianskeho zákonníka. Zo zákona tak vzniká synalagmatický záväzok, v ktorom je povinnosť oboch strán na plnenie viazaná vzájomne na seba. Každému z účastníkov zrušenej alebo neplatnej zmluvy sa tak zakladá právo na vydanie toho, čo poskytol druhej zmluvnej strane a povinnosť vrátiť plnenia, ktoré sám dostal podľa takejto zmluvy. Ak je kúpna zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, môže sa jej účastník úspešne domáhať vrátenia svojho plnenia len za predpokladu, že je ochotný vrátiť odporcovi to, čo sám prijal ako plnenie zo zmluvy. Súd môže takejto žalobe vyhovieť iba vtedy, ak v samotnom žalobnom návrhu alebo v spojení so vzájomným návrhom odporcu je opora (§ 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) pre výrok, v ktorom možno vyjadriť vzájomnú viazanosť plnenia oboch účastníkov, ktorá by bola v zmysle § 43 ods. 1 Exekučného poriadku rešpektovaná v prípade exekúcie (B 27/1975). Kupujúcemu tak prislúcha právo na vrátenie kúpnej ceny voči predávajúcemu a predávajúcemu vznikne právo na spätný prevod vlastníctva k veci, čo v danom prípade si navrhovateľ nespĺnil a súd aj keby prišiel k inému záveru by žalobe nemohol vyhovieť z dôvodu, že navrhovateľ svojím návrhom sa nedomáha aj vrátenia motorového vozidla odporcovi. Nie je možné súhlasiť s argumentáciou, že si túto reštitučnú povinnosť splnil tým, že poslednému vlastníkovi motorového vozidla bolo toto odobraté. Je pravdou, že účastník neplatnej kúpnej zmluvy môže vydať vec priamo vlastníkovi a tým si splniť povinnosť, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka, avšak navrhovateľ previedol svoje vlastnícke právo na tretiu osobu a tak svoju povinnosť vydať motorové vozidlo jeho vlastníkovi si nespĺnil.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a úspešnému odporcovi priznal právo na náhradu trov konania a to za nasledovné úkony právnej pomoci, prevzatie zastúpenia a porada s klientom, písomné podanie zo dňa 15.11.2011, účasť na pojednávaní dňa 03.05.2012, písomné podanie zo dňa 17.05.2012, vyjadrenie odporcu k odvolaniu zo dňa 04.10.2012, účasť na pojednávaní dňa 28.06.2012 a pojednávaní dňa 08.10.2014, 7 x 270,54 Eur, 2 x režijný paušál po 7,41 Eur, 4 x režijný paušál po 7,63 Eur, 1 x režijný paušál po 8,04 Eur + DPH, spolu v sume 2.336,58 Eur, podľa § 10, § 14, § 16, § 18 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom ku dňu vykonania úkonu.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhovateľ s tým, že s napadnutým rozsudkom nesúhlasí. Odporca sa proti ním uplatneného nároku v konaní bránil tvrdením, že bol vlastníkom predmetného motorového vozidla, ktoré tvrdenie však žiadnym spôsobom nepreukázal a ak aj jeho vlastníkom nebol, poukázal na to, že kúpnu zmluvu s navrhovateľom uzatvoril v režime Obchodného zákonníka a teda navrhovateľ aj v tomto prípade riadne nadobudol od odporcu vlastnícke právo k predmetnému motorovému vozidlu s poukazom na ust. § 446 Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa sa otázkou, či odporca bol alebo nebol vlastníkom vozidla v čase jeho prevodu na navrhovateľa vôbec nezaoberal. Túto otázku považoval za irelevantnú z dôvodu, že prisvedčil tvrdení odporcu, že kúpna zmluva medzi ním a navrhovateľom bola uzatvorená v režime Obchodného zákonníka. Vychádzal pritom zo znenia ustanovenia čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy, v ktorej bolo v rámci záverečných ustanovení uvedené, že vzťahy medzi zmluvnými stranami, ktoré táto zmluva bližšie neupravuje, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov. K otázke dohody o voľbe práva uviedol, že na to nie sú zákonom kladené žiadne požiadavky s výnimkou písomnej formy, ktorá v danom prípade bola dodržaná. Tento záver súdu nepovažuje za správny, pretože zákon v prípade dojednaní o voľbe práva, rovnako ako pri akomkoľvek inom zmluvnom dojednaní vyžaduje, aby z neho vyplývala jednoznačná vôľa zmluvných strán, že celý ich záväzkový vzťah založený zmluvou sa bude riadiť Obchodným zákonníkom, resp. že právnym úkonom chcú účastníci založiť obchodno-záväzkový vzťah. Z vyššie citovaného ustanovenia zmluvy účastníkov však takáto vôľa nevyplýva. Podľa gramatického výkladu sporného čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že režim Obchodného zákonníka by sa mohol vzťahovať

len na právne vzťahy medzi účastníkmi zmluvy, ktoré táto kúpna zmluva bližšie neupravuje. Nakoľko nie je možné, aby bola kúpna zmluva uzavretá z časti podľa režimu Občianskeho aj Obchodného zákonníka je zrejme, že táto zmluva je ako celok podriadená režimu Občianskeho zákonníka, pretože v zmysle gramatického výkladu vzťahom bližšie neupraveným v tejto zmluve určite nie je prevod vlastníckeho práva k predmetnému motorovému vozidlu z predávajúceho na kupujúceho a zaplatenie kúpnej ceny kupujúcim, nakoľko tieto právne vzťahy sú v kúpnej zmluve upravené výslovne a to v čl. I. a II. kúpnej zmluvy. Okrem toho čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy obsahuje aj odkaz na ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy, čo znamená odkaz na ktorýkoľvek platný a účinný právny predpis vrátane Občianskeho zákonníka. Sporné zmluvné ustanovenie je preto z hľadiska svojho obsahu zmätočné. Zdôraznil, že právne vzťahy, ktoré nemajú charakter či už absolútnych alebo relatívnych obchodov sa ex lege spravujú Občianskym zákonníkom, pričom v danom prípade ani jeden z účastníkov nemal status podnikateľa a tento stav môže byť prelomený len jednoznačnou dohodou účastníkov, že celý právny vzťah založený zmluvou sa nebude riadiť Občianskym alebo Obchodným zákonníkom. Túto požiadavku však citované ustanovenie čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy nespĺňa. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23 Cdo 3356/2009. Súd prvého stupňa neuviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku žiadne skutočnosti, na základe ktorých by z formulácie čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy bolo možné vyvodiť záver, ku ktorému dospel a síce, že predmetné dojednanie je dohodou o voľbe práva. Súd sa snažil v tejto časti svoj záver podporiť len všeobecnými frázami, ktoré nemajú žiadnu argumentačnú silu, neopierajú sa o žiaden dôkaz, ani žiadnu skutočnosť preukázanú v konaní a sú len nepodloženým názorom súdu. Naopak v konaní bolo preukázané pri výsluchu ešte odporcu 2, že kúpnu zmluvu vyhotovoval ako zamestnanec bazáru, prostredníctvom ktorého sa motorové vozidlo predávalo. Účastníci, ktorí zmluvu uzatvárali, prinajmenšom navrhovateľ, teda sa na tvorbe obsahu zmluvy nepodieľal a preto nezdieľa názor súdu, že o vôli zmluvných strán zvoliť si režim Obchodného zákonníka, nemožno mať pochybnosti. Keďže navrhovateľ odvíja dôvodnosť svojho nároku na vrátenie kúpnej ceny zaplatenej odporcovi od neplatnosti kúpnej zmluvy a pre prípad, že sa neplatnosť tejto zmluvy v konaní nepreukáže, vykonal tiež jednostranný právny úkon - odstúpenie od zmluvy, ktorým sa súd v napadnutom rozsudku nedostatočne zaoberal. Súd posúdil odstúpenie navrhovateľa od kúpnej zmluvy ako neplatné a to z dôvodu, že Obchodný zákonník, ktorým sa podľa názoru súdu mal predmetný právny vzťah založený kúpnu zmluvou spravovať, neumožňuje zmluvnej strane odstúpiť od zmluvy z dôvodu, že neskoršiemu vlastníckovi vozidla bolo toto odobraté orgánmi činnými v trestnom konaní. Ide o nesprávne právne posúdenie veci z vyššie uvedeného dôvodu, keď súd nesprávne ustálil, že vzťah účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom a nesprávny je aj právny názor súdu, že Obchodný zákonník neumožňuje pre tento prípad odstúpiť od zmluvy. Právo účastníka na odstúpenie od zmluvy je potrebné hodnotiť komplexne, na základe zákonných i zmluvných ustanovení. V danom prípade odporca v čl. I. kúpnej zmluvy zaviazal a prehlásil, že je výlučným vlastníkom motorového vozidla, že na vozidlo nie je zriadené záložné právo a ani nič podobné, čo by bránilo okamžitému voľnému predaju predmetného vozidla. V čl. III. ods. 5 ďalej odporca prehlásil, že si je plne vedomý vážnosti svojho prehlásenia uvedeného v čl. I., a v prípade zatajovania skutočností brániacich voľnému predaju predmetného vozidla, bude znášať všetky právne a finančné dôsledky z toho činu plynúce. Odporca teda výslovne ubezpečil navrhovateľa ako kupujúceho, že v čase kúpi vozidla neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by bránili okamžitému voľnému predaju vozidla. Voľný predaj možno chápať ako predaj, ktorému nebránia žiadne prekážky alebo obmedzenia. Je nepopierateľné, že toto vyhlásenie odporcu sa vzťahuje aj na prekážky, vady právneho charakteru, ktoré sú v § 433 ods. 1 Obchodného zákonníka charakterizované ako zaťaženie predaného tovaru akýmkoľvek právom tretej osoby. Keďže toto ubezpečenie bolo integrálnou súčasťou kúpnej zmluvy a jedným z predpokladov, pre ktoré navrhovateľ bol ochotný od odporcu kúpiť predmetné motorové vozidlo za dojednaných zmluvných podmienok, je zrejme, že ak by navrhovateľ vedel v čase uzatvárania kúpnej zmluvy, že toto vyhlásenie odporcu je nepravdivé, nikdy by kúpnu zmluvu nebol uzatvoril, preto existencia uvedenej právnej vady vozidla predstavuje podstatné porušenie zmluvy v zmysle § 345 ods. 2 Obchodného zákonníka, oprávňujúca navrhovateľa odstúpiť od zmluvy s odvolaním sa na § 436 ods. 1 písm. d) Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa teda vec nesprávne posúdil, keď posúdil kúpnu zmluvu ako platnú bez toho, aby sa vôbec zaoberal otázkou, či odporca v čase prevodu bol vlastníkom motorového vozidla a teda či bol oprávnený s týmto vozidlom nakladať a rovnakého pochybenia sa dopustil aj pri vyhodnocovaní práva navrhovateľa na odstúpenie od zmluvy v prípade, ak je kúpna zmluva platným právnym úkonom. V súvislosti s otázkou synalagmatického záväzku poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.05.2000, sp. zn. 25 Cdo 2432/99, podľa ktorého účastník neplatnej zmluvy, ktorý kúpil odcudzenú vec, splní povinnosť vrátiť plnenie prijaté z neplatnej zmluvy podľa § 457 ods. 1 Občianskeho zákonníka tiež vtedy, keď vydá vec poškodenému. Robí tak totiž za toho, kto vec poškodenému odcudzil a predal, plní preto súčasne uvedenú povinnosť, ktorú má voči

druhému účastníkovi neplatnej zmluvy, aj keby tento subjekt mu nebol známy. Ten, kto vec odcudzil by totiž nemohol úspešne požadovať vrátenie plnenia z neplatnej zmluvy. Z uvedeného je zrejmé, že osoba, ktorá odcudzenú vec vracia pôvodnému vlastníkovi, robí tak aj za ostatné osoby, ktoré v reži neplatných právnych úkonov odcudzenú vec scudzovali. Povinnosť vydať vec vlastníkovi sa považuje za splnenú aj vtedy, ak je vec vydávaná prostredníctvom príslušného štátneho orgánu ako tomu bolo aj v danom prípade, keďže motorové vozidlo bolo vydané orgánom činným v trestnom konaní, čím došlo zároveň k splneniu povinnosti navrhovateľa vrátiť plnenie získané na základe predmetnej kúpnej zmluvy od odporcu. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporcu zaviazne plnením v súlade s návrhom navrhovateľa a zároveň mu uloží povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vrátane trov za spísanie odvolania vo výške 334,30 Eur a to za jeden úkon právnej pomoci (270,54 + 8,04 Eur režijný paušál + DPH).

Odporca odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa podal písomné vyjadrenie s tým, že považuje napadnutý rozhodnutie prvostupňového súdu za právne i vecne správne a preto navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporca tvrdí, že navrhovateľ v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal skutočnosť, že odporca nebol v čase uzavretia kúpnej zmluvy vlastníkom predmetného motorového vozidla. Odporca má za to, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy bol výlučným vlastníkom predmetného motorového vozidla a preto dňa 24.02.2009 došlo z titulu platne uzavretej kúpnej zmluvy k prevodu vlastníckeho práva. Navrhovateľ je iniciátorom súdneho konania a svoj uplatnený nárok zdôvodňoval tým, že odporca údajne v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol vlastníkom motorového vozidla a preto bolo výlučne dôkaznou povinnosťou navrhovateľa toto tvrdenie v konaní aj riadne preukázať. Bremeno tvrdenia ako aj dôkazné bremeno vo vzťahu ku všetkým nárokom uplatneným návrhom totiž v sporovom konaní nesie výlučne navrhovateľ, ktorý je ako iniciátor súdneho sporu povinný riadne preukázať existenciu a oprávnenosť svojich nárokov. Ak teda navrhovateľ v konaní uviedol, že má za to, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy odporca nebol výlučným vlastníkom predmetného motorového vozidla, bolo povinnosťou navrhovateľa toto tvrdenie relevantne preukázať. Navrhovateľ však v tomto smere neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu ku svojim tvrdeniam. Tvrdenia uvádzané navrhovateľom v odvolaní týkajúce sa zákonných náležitostí dohody o voľbe režimu Obchodného zákonníka, navrhovateľ uvádzal už v prvostupňovom konaní a prvostupňový súd sa s týmito tvrdeniami presvedčivo a správne vypořiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku a správne dospel k záveru, že v okamihu uzavretia kúpnej zmluvy bola skutočná vôľa zmluvných strán uzatvoriť túto zmluvu podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Účelový výklad navrhovateľa, v zmysle ktorého sa má voľba režimu Obchodného zákonníka dohodnutá v kúpnej zmluve vzťahovať len na právne vzťahy, ktoré táto kúpna zmluva neupravuje je už prima facie celkom nesprávny a nelogický. Zo znenia čl. III. ods. 4 kúpnej zmluvy totiž jednoznačne vyplýva dohoda strán o tom, že všetky vzťahy v rámci záväzkového vzťahu založeného kúpnu zmluvou, nie iné záväzkové vzťahy výslovne neupravené v zmluve, sa riadia ustanoveniami Obchodného zákonníka. Pokiaľ sa účastníci dohodli, že ich záväzkový vzťah založený kúpnu zmluvou sa vo všetkom, čo nie je medzi nimi upravené riadi ustanoveniami o kúpnej zmluve v režime Obchodného zákonníka, z logického výkladu jednoznačne vyplýva použitie tohto režimu na celý záväzkový vzťah založený kúpnu zmluvou, nakoľko Obchodný zákonník nepripúšťa, aby sa kúpna zmluva riadila sčasti režimom Občianskeho zákonníka a sčasti režimom Obchodného zákonníka. Navrhovateľom použitý poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23 Cdo 3356/2009 sa na daný prípad nevzťahuje. V predmetnom rozhodnutí, keďže namiesto jednoznačného určenia Obchodného zákonníka dohoda obsahovala neurčitý odkaz na súčasné použitie Obchodného i Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd správne dospel k záveru, že navrhovateľ v danom prípade nemal zákonný dôvod na odstúpenie od kúpnej zmluvy a to z toho dôvodu je jeho odstúpenie zo dňa 03.05.2012 neplatným právnym úkonom. Tvrdenie navrhovateľa, že zo strany odporcu došlo k podstatnému porušeniu kúpnej zmluvy je nepravdivé, nakoľko navrhovateľ na základe kúpnej zmluvy riadne nadobudol k predmetnému motorovému vozidlu vlastnícke právo. Zo strany odporcu nedošlo k akémukoľvek porušeniu kúpnej zmluvy a už vôbec nie k podstatnému porušeniu, ktoré by navrhovateľovi zakladalo právo odstúpiť od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy zo strany navrhovateľa nemohlo byť platné ani z dôvodu uplatnenia práva zo zodpovednosti za vady, nakoľko jednak predmetné motorové vozidlo právne vady uvádzané navrhovateľom vôbec nemalo, navrhovateľ sa stal vlastníkom vozidla a navrhovateľ sa tiež akékoľvek práva zo zodpovednosti za vady vozidla voči odporcovi nemohol uplatňovať až v čase, keď predmetné vozidlo už scudzil tretej osobe. Vzhľadom na uvedené tak prvostupňový súd správne k záveru, že navrhovateľove odstúpenie od zmluvy je nedôvodné a preto neplatné. Súd správne konštatoval, že nie je možné súhlasiť s argumentáciou navrhovateľa, v zmysle ktorej si svoju reštitučnú povinnosť vrátenia prijatého plnenia splnil tým, že poslednému

vlastníkovi motorového vozidla bolo toto vozidlo odobraté zo strany orgánov činných v trestnom konaní. V danom prípade totiž navrhovateľ previedol predmetné motorové vozidlo na tretiu osobu, za čo od tejto tretej osoby prijal odplatu vo výške 9.500,- Eur. Nie je preto možné prijať záver, že navrhovateľ si svoju povinnosť vrátiť prijaté plnenie splnil tým, že vozidlo bolo odobraté tretej osobe a následne vydané jeho pôvodnému vlastníčkovi v Taliansku. Navrhovateľ by totiž v prípade prijatia takéhoto záveru nadobudol tak kúpnu cenu, ktorú zaplatil za vozidlo odporcovi ako aj odplatu za ďalší prevod vozidla, ktorú nadobudol od ďalšej vlastníčky p. X. vo výške 9.500,- Eur, v dôsledku čoho by navrhovateľ v zásade nadobudol dvojnásobok hodnoty predmetného vozidla, čím by sa bezpochyby bezdôvodne obohatil na úkor odporcu, ktorý by nemal ani predané vozidlo, ani zaplatenú kúpnu cenu. Je tak zrejmé, že navrhovateľ bol v prípade uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu neplatnej kúpnej zmluvy povinný v tomto nároku zohľadniť aj svoju vzájomnú povinnosť vrátiť odporcovi to, čo od odporcu nadobudol, pričom v prípade, ak toto vzájomné plnenie už nebolo možné vydať fakticky, nebolo možné vrátiť nadobudnuté vozidlo, mal navrhovateľ povinnosť vrátiť odporcovi primeranú peňažnú náhradu (analogicky ust. § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Záver prvostupňového súdu o nesprávnosti navrhovaného petitu je preto celkom správny a súd nemohol návrhu vyhovieť aj z tohto dôvodu. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil a uplatnil si aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 334,30 Eur.

Písomným podaním doručeným krajskému súdu 30.03.2015 navrhovateľ doplnil odôvodnenie svojho odvolania a predložil súdu rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.10.2014, č.k. 4Co/146/2013-264, ktorým bola navrhovateľovi v procesnej pozícii odporcu v danom konaní uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi P. W. sumu 9.300,- Eur s príslušenstvom, čo bola kúpna cena, ktorú navrhovateľ obdržal od navrhovateľa P. W. za predaj motorového vozidla zn. JEEP CHEROKEE, ktoré vozidlo predtým navrhovateľ nadobudol od odporcu na základe napadnutej kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009. V predmetnom konaní Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave prejudiciálne tiež museli posudzovať platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009 uzavretej medzi navrhovateľom ako kupujúcim a odporcom ako predávajúcim, pričom dospeli k rovnakému záveru ako prezentoval a tvrdil navrhovateľ počas celého konania, že táto zmluva je neplatná, pretože vozidlo vlastnícky patrí talianskemu občanovi, ktorému bolo od cudzené a teda v zmysle zásady nemo plus iuris navrhovateľ nemohol k nemu nadobudnúť vlastnícke právo titulom kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009 a následne ho previesť na navrhovateľa P. W.. V súvislosti s tým, či navrhovateľ mohol platne nadobudnúť vlastnícke právo k tomuto motorovému vozidlu, súdy taktiež prejudiciálne posudzovali platnosť ustanovenia kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009, ktoré Okresný súd Trnava vyhodnotil ako perfektnú dohodu zmluvných strán o voľbe Obchodného zákonníka. I v tejto otázke Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave potvrdili tvrdenie, že navrhovateľ produkoval počas celého konania pred Okresným súdom Trnava a síce, že dotknuté ustanovenie v kúpnej zmluve nie je platnou dohodou o voľbe práva. Podľa názoru navrhovateľa je neprípustné, aby o rovnakej otázke, otázka platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009, rozhodovali súdy v oboch právnych veciach takto diametrálne odlišne. Potvrdenie správnosti napadnutého rozsudku Okresného súdu Trnava by spôsobilo, že navrhovateľ by na jednej strane bol povinný vrátiť kúpnu cenu, ktorú obdržal od P. W. za predaj motorového vozidla z dôvodu, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009 sa nemohol stať jeho vlastníkom a na druhej strane by sám nemal nárok na vrátenie kúpnej ceny voči odporcovi, pretože podľa názoru Okresného súdu Trnava sa vlastníkom tohto vozidla na základe tej istej kúpnej zmluvy zo dňa 24.02.2009 stal.

Po doručení doplnenia odvolania navrhovateľa odporcovi, tento podal ďalšie písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že navrhovateľom doložené rozhodnutia sú vo vzťahu k tomuto odvolaciemu konaniu irelevantné, nakoľko právne závery v týchto rozhodnutiach nezohľadňujú vykonané dokazovanie a právnu argumentáciu uskutočnenú v tomto konaní, vo vzťahu k tomuto konaniu sú právne nezáväznú, ide o rozhodnutia súdov rovnakého, resp. nižšieho stupňa a vzhľadom na okolnosti prípadu existujú dôvodné pochybnosti o ich správnosti. Právny názor súdu vyslovený v navrhovateľom doloženom rozhodnutí je záväzný len pre konkrétnych účastníkov konania v konkrétnom súdnom konaní, ktorého sa predmetné rozhodnutie týka. Vo vzťahu k iným, hoci aj skutkovo obdobným konaniam sú závery v predmetnom rozhodnutí nezáväznú a iné súdy môžu v rámci svojej rozhodovacej činnosti dospieť pri posudzovaní obdobnej otázky k celkom odlišným záverom za predpokladu, že svoje závery riadne a presvedčivo odôvodnia. Odporca súhlasí, že stav, kedy o obdobnej otázke rozhodujú dva súdy rovnakého stupňa odlišne, nie je vzhľadom na požiadavku právnej istoty žiaduci tento stav, ale ten nie je ho možné odstraňovať tým, že sa niektorému z týchto rozhodnutí prizná väčšia sila, resp. záväznosť len z toho dôvodu, že bolo vydané skôr. Naopak, obe rozhodnutia sú si navzájom rovnocennú a nezáväznú a

súdy sú pri ich vydávaní viazané len všeobecne záväznými právnymi predpismi. Preto v prípade, ak súd svoj právny záver v neskoršom rozhodnutí dostatočne odôvodní, nič mu nebráni v tom, aby v obdobnej či rovnakej otázke rozhodol odlišne ako iný súd. Vzhľadom na uvedené je tvrdenie navrhovateľa, že odvolací súd by mal prevziať právne názory z predloženého rozhodnutia zjavne nesprávne a nedôvodné. Zdôraznil, že Obchodný zákonník v ust. § 262 ods. 2 ustanovuje jedinú obligatórnu náležitosť takejto dohody a to písomnú formu. Súd prvého stupňa dospel k správne mu záveru, že v okamihu uzavretia kúpnej zmluvy bola skutočná vôľa zmluvných strán uzatvoriť túto zmluvu podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Čo sa týka prijatia plnenia od tretích osôb, navrhovateľ sa snaží účelovo argumentovať tým, že do nepriaznivej situácie sa dostane v dôsledku iného právneho posúdenia otázky platnosti voľby režimu Obchodného zákonníka v kúpnej zmluve zo dňa 24.02.2009 zo strany súdov, hoci spor s p. Strapákom prehral z celkom iných dôvodov, vo vzťahu ku ktorým je posúdenie predmetnej otázky irelevantné. Zotrvával na tom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, ale nakoľko nie sú splnené podmienky na zmenu napadnutého rozsudku bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie pre nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v jeho rozhodnej časti.

Vo veci zostalo nesporným, že uplatnený nárok si navrhovateľ odvodzuje od Zmluvy o kúpe motorového vozidla zo dňa 24.02.2009, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom, v ktorej predávajúci - odporca vyhlásil, že je výlučným vlastníkom motorového vozidla, na ktorom nie je záložné právo, ani nič podobné čo by bránilo okamžitému voľnému predaju motorového vozidla JEEP CHEROKEE, č. podvozku 1J8G2E8A14Y100322, ev.č. TT 455 DG a kupujúci - navrhovateľ sa zaviazal ku dňu podpisu tejto zmluvy prevziať vozidlo a zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu 10.450,- Eur, k čomu aj došlo, pričom kupujúci si vozidlo riadne prezrel, bol na skúšobnej jazde a zistil závady na motorovom vozidle - opravovanú karosériu.

Pre posúdenie uplatneného nároku bolo dôležitým vyhodnotenie článku III. bodu 4 zmluvy účastníkov, kde bolo účastníkmi dohodnuté, že vzťahy medzi zmluvnými stranami, ktoré zmluva bližšie neupravuje, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pokiaľ súd prvého stupňa uzavrel, že dohoda o voľbe práva vyžaduje len písomnú formu, pokiaľ nejde o vzťahy uvedené v § 261 Obchodného zákonníka, čo je v danej posudzovanej veci splnené a že súd nemal pochybnosti, žeby zmluvné strany nechceli uzavrieť zmluvu podľa Obchodného zákonníka, toto zdôvodnenie je nepostačujúce a nepresvedčivé. Ani odôvodnenie, že v okamžiku uzavierania zmluvy bola podľa názoru súdu skutočná vôľa strán uzatvoriť túto zmluvu podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a je nepostačujúce.

Ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka vymedzuje pôsobnosť Obchodného zákonníka najmä vo vzťahu k Občianskemu zákonníku pri úprave záväzkových vzťahov. Pri riešení tejto otázky sa rozlišuje medzi tzv. relatívnymi obchodmi, ktoré sa spravujú Obchodným zákonníkom iba v prípade, keď všetci účastníci záväzkového vzťahu sú napr. podnikateľmi a tzv. absolútnymi obchodmi, na ktoré je Obchodný zákonník aplikovateľný aj v prípade, keď ju účastníkom iná osoba ako podnikateľ. Pre aplikáciu Obchodného zákonníka nie je rozhodujúce, či účastník vie, že druhý účastník alebo ostatní účastníci sú podnikateľmi, ale rozhodujúce je objektívne posúdenie, či s prihliadnutím na všetky okolnosti je pri vzniku záväzkového vzťahu, tzn. spravidla uzavretie zmluvy zrejme, že sú podnikateľmi a že záväzkový vzťah vzniká pri ich podnikateľskej činnosti.

Relatívne vzťahy sú relatívnymi, lebo ide o vzťahy, ktoré majú obchodnú povahu v závislosti od povahy subjektov.

Fakultatívne obchodné záväzkové vzťahy sú také vzťahy, ktorými zmluvné vzťahy podľa § 262 Obchodného zákonníka sa môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy sa bude

riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka. Ide o dohodu o voľbe Obchodného zákonníka namiesto Občianskeho zákonníka, ktorý musí mať písomnú formu.

Zásada zmluvnej voľnosti sa prejavuje pri uzavieraní zmlúv medzi subjektmi, ktorých záväzkový vzťah by sa inak spravoval ustanoveniami Občianskeho zákonníka alebo iného zákona a z ktorých ani jeden nemá povahu podnikateľského subjektu alebo subjektu, ktorý sa za podnikateľa považuje za účastníkov, ide o subjekty, ktoré by sa inak nepovažovali za účastníkov obchodno-právneho vzťahu. Účastníci zmluvného vzťahu sa môžu dohodnúť, že na úpravu svojho záväzkového práva použijú vybraný zmluvný typ podľa Obchodného zákonníka. Pritom môže ísť o prípad zmluvy, ktorý je upravený aj v Občianskom zákonníku, ale strany si zvolia ten istý zmluvný typ podľa Obchodného zákonníka, ktorý je upravený podrobnejšie alebo s obsahovými náležitosťami lepšie vyhovujúcemu účelu zmluvy. Takúto dohodu môžu medzi sebou uzavrieť dva nepodnikateľské subjekty. Sú to fyzické alebo právnické osoby, avšak môže tak urobiť aj podnikateľský subjekt s nepodnikateľským subjektom. Zo znenia § 262 ods. 2 Obchodného zákonníka vyplýva, že dohoda zmluvných strán o podriadení sa režimu Obchodného zákonníka sa musí vždy uzavrieť v písomnej forme a nedodržanie písomnej formy by znamenalo absolútnu neplatnosť právneho úkonu. V niektorých prípadoch pri uzatváraní dohody o podriadení sa režimu Obchodného zákonníka môže vzniknúť aj otázka, či zmluvné strany takouto dohodou nemali v úmysle obchádzať zákona (napr. pri uzavretí kúpnej zmluvy medzi nepodnikateľmi pri predaji odcudzeného motorového vozidla). V prípade vzniku sporu sa súd bude zaoberať aj touto otázkou, ak by ju vlastník motorového vozidla v konaní uplatnil (Škrinár A., Nevoľná Z. a kolektív 2012, s. 2012). Podľa § 262 ods. 1 Obchodný zákonník pripúšťa, aby si strany zvolili aplikovateľnosť Obchodného zákonníka aj na neobchodné vzťahy, pričom túto voľbu zákona treba odlišovať od voľby práva. Pri využití tohto práva nahradia ustanovenia Obchodného zákonníka ustanovenia Občianskeho zákonníka, kde písomnú formu upravuje § 40 Občianskeho zákonníka. V rámci princípu zmluvnej voľnosti dáva zákon stranám možnosť tzv. vnútornej voľby práva. Jej podstata spočíva v tom, že aj na vzťahy, na ktoré sa inak Obchodný zákonník nevzťahuje sa strany môžu dohodnúť, že sa ich záväzkové vzťahy budú riadiť Obchodným zákonníkom. Sú to aj vzťahy, ktoré nie sú ani relatívnymi, ani absolútnymi obchodmi, ale kvôli nim si strany písomne dohodli použiteľnosť Obchodného zákonníka. Voľba Obchodného zákonníka, ktorú Obchodný zákonník v § 262 ods. 1 a 2 pripúšťa, vychádza zo zásady, čo najširšej zmluvnej voľnosti stranám a umožňuje stranám, aby úpravu vzájomných záväzkových vzťahov podriadili prísnejšiemu právnemu režimu Obchodného zákonníka. V praxi možno uzavrieť fakultatívne obchody medzi podnikateľom a nepodnikateľom, malo určite negatívne dopady práve na postaveniu nepodnikateľa a to najmä častým využívaním tzv. adhézných zmlúv zo strany dodávateľskej, kde nepodnikateľ, ktorým je typický občan spotrebiteľ nemá odborné znalosti ani na odborných zamestnancov na to, aby sa dokázal týmto adhéznym zmluvám účinne brániť.

Z obsahu posudzovanej zmluvy účastníkov vyplýva, že ich kúpna zmluva bola medzi nimi uzavretá ako medzi fyzickými osobami, pričom predávané auto, ktoré sa stalo predmetom zmluvy bolo vystavené v priestoroch autobazáru DaPas, s.r.o. v Trnave a odporca ju uzavrel so zamestnancom tejto spoločnosti na základe plnej moci od odporcu.

Už z vizuálneho pohľadu na zmluvu je zrejmé, že ide o typovú zmluvu, predtlačенú, do ktorej sa vpísali iba údaje predávajúceho, kupujúceho, predmetu kúpy a jeho kúpnej ceny. Podľa obsahu zmluvy v čl. 4. bode čl. II. zmluvy je uvedené tiež predtlačou, že vzťahy medzi zmluvnými stranami sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a ďalších všeobecno záväzných predpisov. Súd prvého stupňa sa touto dohodou bližšie z hľadiska okolností za akých bola uzavretá, akým spôsobom a prípadne aj prečo, nezaoberal, predmetnú dohodu posúdil len povrchno a jej platnosť vyvodil len zo splnenia jej písomnej formy. I keď takouto možnosťou voľby práva sa prejavuje zmluvná voľnosť účastníkov zmluvy, v danom prípade nič - žiaden prvok zmluvy nenasvedčoval, že by účastníci mali mať záujem o podriadenie ich vzťahu ustanoveniam Obchodného zákonníka a táto otázka je ešte citlivejšia tým, že predmetom zmluvy bolo ojazdené motorové vozidlo, pri ktorom predávajúci podstatne spustil z pôvodne žiadanej kúpnej ceny. Predmetnú dohodu preto mal súd podriaďiť podrobnému prieskumu jej platnosti z hľadiska § 39 Občianskeho zákonníka a rozhodnutie v tomto smere po dôkladnom vyhodnotení vykonaného dokazovania (§ 132 O.s.p.) v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. riadne odôvodniť. Až po vyriešení platnosti dohody o voľbe Obchodného zákonníka z hľadiska vôľovej zložky a určitosti prejavu, podľa riadne odôvodneného záveru súdu je možné pristúpiť k posúdeniu uplatneného nároku navrhovateľa.

V súvislosti s hodnotením dôkazom je treba vychádzať z ust. § 132 O.s.p., podľa ktorého dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivosť prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Účastníci konania majú procesnú dôkaznú povinnosť, t.j. povinnosť uviesť dôkaz na preukázanie tvrdených skutočností. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Každého z účastníkov teda zaťažuje dôkazné bremeno preukázania svojich tvrdení pod následkom neunesenia dôkazného bremena. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1). Dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v návrhu a vo vyjadrení odporcu. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) rozumieme zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V sporovom konaní platí dispozičná a prejednacia zásada. Účastníci (na oboch procesných stranách) sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.). Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nemusí vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníkov konania.

K nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia,

ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 238/2008 zo dňa 30. novembra 2009)

Z ust. § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia prvostupňového súdu s vyššie uvedenými kritériami, je zrejmé, že prvostupňový súd sa nimi dôsledne neriadil, keď svoje rozhodnutie s poukazom na vyššie uvedené, v posúdení predbežnej otázky zo všetkých relevantných hľadísk dostatočným spôsobom právne ani vecne neodôvodnil.

V dôsledku vyššie uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., keďže takýmto postupom súdu sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), zodpovedať všetky relevantné právne otázky, na ktoré bolo poukázané vyššie, v prípade potreby doplniť dokazovanie, jeho výsledky riadne vyhodnotiť, vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania a v závislosti od výsledkov tohto hodnotenia vec právne posúdiť, vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.